

RTU studiju kurss "Neiropsiholoģija"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0114
Nosaukums	Neiropsiholoģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Anita Zdanoviča - Pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa ietvaros studenti tiek iepazīstināti ar neiropsiholoģijas pamatjēdzieniem, kā arī galvas smadzeņu uzbūves un funkcionalitātes saistību ar cilvēka uztveri, uzvedību, emocionālajiem un kognitīvajiem procesiem. Kursa ietvaros tiek aplūkota galvas smadzeņu anatomija, fizioloģija un attīstība, kā arī analizēta smadzeņu bojājumu un traucējumu ietekme uz psihiskajiem procesiem. Studentiem tiek sniegtas zināšanas par neiropsiholoģiskās diagnostikas un izpētes metodēm, kā arī dažādām rehabilitācijas pieejām. Kursa laikā studenti apgūst prasmi analizēt un interpretēt neiropsiholoģisko pētījumu rezultātus, attīstot kritisko domāšanu un spēju sasaitīt teorētiskās zināšanas ar praktiskām situācijām.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir nodrošināt pamatzināšanas neiropsiholoģijā, lai veicinātu izpratni par galvas smadzeņu attīstības un darbības saistību ar cilvēka uztveri, uzvedību, emocionālajiem un kognitīvajiem procesiem, kā arī smadzeņu bojājumu, disfunkcijas vai attīstības traucējumu ietekmi. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iepazīstināt studējošos ar galvas smadzeņu anatomiju, fizioloģiju un funkcijām, uzsverot to lomu psihiskajos procesos. 2. Sniegt zināšanas par galvas smadzeņu attīstības ietekmi uz uztveri, kognitīvajām funkcijām un uzvedību. 3. Attīstīt izpratni par smadzeņu bojājumu un traucējumu diagnostikas un izpētes metodēm. 4. Veicināt kritisko domāšanu un spēju analizēt neiropsiholoģisko pētījumu rezultātus. 5. Pilnveidot izpratni par neiropsiholoģiskās rehabilitācijas iespējām un stratēģijām dažādu traucējumu gadījumā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa ietvaros studentiem jāveic literatūras analīze, jāgatavojas praktiskajiem darbiem un gala eksāmenam. Galvenie patstāvīgā darba uzdevumi: 1. Analizēt zinātnisko un mācību literatūru par neiropsiholoģijas tēmām. 2. Sagatavoties kursa praktiskajiem un pārbaudes darbiem.
Literatūra	Obligātā/ Obligatory: 1. Goldstein, L. H., & McNeil, J. E. (Eds.). (2004). Clinical neuropsychology: a practical guide to assessment and management for clinicians. WestSussex: John Wiley & Sons. 2. Horton, A. M., & Wedding D. (Eds.). (2008). The Neuropsychology. Handbook. NY: Springer Publishing Company. 3. Kolb, B., & Whishaw, I. Q. (1996). Fundamentals of Human Psychology. NewYork: W. H. Freeman and Company. 4. Miller, L. S. (Ed.). (2017). Neuropsychological Assessment in the Age of Evidence-Based Practice. NY: Oxford University Press. Papildu/ Additional: 1. Apinis, P. (1998). Cilvēks: anatomija, fizioloģija un patoloģijas pamati. Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Behrmann, M., & Patterson, K. (Eds.). (2019). Words and Things: Cognitive Neuropsychological Studies in Tribute to Eleanor M. Saffran. A special issue of the journal Cognitive Neuropsychology. Routledge. 3. Goulmens, D. (2001). Tava emocionālā inteliģence. Rīga: Jumava. 4. Snyder, P. J., Nussbaum, P. D., & Robins, D. L. (Eds.). (2006). Clinical neuropsychology: a pocket handbook for assessment. Washington DC: American Psychological Association. 5. Blumenfeld, H. (2010). Neuroanatomy through clinical cases. Sinauer Associates. 6. Crossman, A. R., & Neary, D. (2020). Neuroanatomy: an illustrated colour text. Elsevier, Amsterdam. Citi informācijas avoti/ Other sources of information: 1. http://neuro.psych.memphis.edu 2. http://brainanatomy.net
Nepieciešamās priekšzināšanas	Studentiem nepieciešamas priekšzināšanas psiholoģijas, klīniskās psiholoģijas, neiroloģijas, psihiatrijas un ģenētikas pamatos.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs

1. temats: Ievads neiropsiholoģijā un galvas smadzeņu uzbūves pamatprincipi. 1. lekcija: Neiropsiholoģija, tās attīstības posmi. Centrālā nervu sistēma, īss anatomisks pārskats. Neiromediatori. Galvas smadzeņu izmeklēšanas metodes. Praktiskais darbs: Kritisks meirozinātņu pētījumu un populārāko mītu izvērtējums.	4	6	2	8
2. temats: Galvas smadzeņu pamatfunkcijas. 2. lekcija: Galvas smadzeņu organizācijas pamatprincipi un funkcionālā asimetrija. Centrālo struktūru pamatfunkcijas. Praktiskais darbs: Galvas smadzeņu centrālo struktūru klīnisko traucējumu izpēte.	4	6	2	8
3. temats: Audiālā un vizuālā uztvere. 3. lekcija: Redzes uztvere un pakauša (okcipitālo) daivu funkcijas. Dzirdes uztvere, deniņu (temporālo) daivu funkcijas. Praktiskais darbs: Audiālās un vizuālās sistēmas klīnisko traucējumu izpēte, vizuālo un audiālo ilūziju analīze,	4	6	2	8
4. temats: Sensorimotorā sistēma. 4. lekcija: Somato-sensorā uztvere un motorisko funkciju nodrošinājums – precentrālās un postcentrālās zonas funkcijas. Praktiskais darbs: Sensorimotorās sistēmas klīnisko traucējumu izpēte, rehabilitācijas pieejas.	4	6	2	8
5. temats: Kognitīvās funkcijas. 5. lekcija: Emocijas, emocionālie stāvokļi un galvas smadzeņu darbība. Mācīšanās un atmiņas process. Valodas un runas funkcijas. Praktiskais darbs: Klīnisko traucējumu izpēte. Atmiņas traucējumi. Afāziju veidi, to izvērtēšana un runas rehabilitācijas pamatprincipi.	4	6	2	8
6. temats: Vadības funkcijas. 6. lekcija: Pieres (prefrontālo) daivu funkcijas. Vadības funkcijas. Apziņas un apzinātības procesi. Praktiskais darbs: Vadības funkciju traucējumi pieres daivu disfunkciju gadījumos.	4	6	2	8
7. temats: Neiropsiholoģiskie traucējumi un diagnostika. 7. lekcija: Galvas smadzeņu bojājumu diagnostikas metodes. Neiropsiholoģiskās diagnostikas pamatprincipi. Praktiskais darbs: Darbs ar neiropsiholoģiskās izpētes metodēm.	4	8	2	10
8. temats: Neiropsiholoģiskā rehabilitācija. 8. lekcija: Rehabilitācijas pamatprincipi pēc galvas smadzeņu bojājumiem. Galvas smadzeņu attīstība. Nervu sistēmas plastiskums. Praktiskais darbs: Neiropsiholoģiskās rehabilitācijas metožu izvērtējums.	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina galvas smadzeņu anatomiju, fizioloģiju un funkcijas saistībā ar cilvēka uztveri, uzvedību un kognitīvajiem procesiem. 2. Izprot neironu darbības pamatprincipus un faktorus, kas ietekmē smadzeņu darbību un attīstību. 3. Ir zināšanas par smadzeņu attīstības, funkcionalitātes un bojājumu ietekmi uz psihiskajiem procesiem un uzvedību. 4. Ir izpratne par neiropsiholoģiskās diagnostikas un rehabilitācijas metodēm dažādu smadzeņu bojājumu un traucējumu gadījumos.	Neirozinātņu pētījumu prezentācija: tiek vērtēta spēja apkopot un analizēt zinātnisko literatūru par neiropsiholoģijas tēmām, kā arī prasme argumentēti izklāstīt iegūtās zināšanas. Klīnisko gadījumu apskats: vērtē izpratni par smadzeņu bojājumu un traucējumu ietekmi uz uztveri, uzvedību un kognitīvajiem procesiem. Eksāmens: pārbauda teorētiskās zināšanas par smadzeņu anatomiju, fizioloģiju, attīstību un funkcionalitāti, kā arī neiropsiholoģiskās diagnostikas un rehabilitācijas principiem.
Prasmes: 1. Prot izvērtēt smadzeņu darbības un organizācijas principus saistībā ar uzvedību un psihiskajiem procesiem. 2. Prot noteikt un izvērtēt dažādus smadzeņu bojājumu un traucējumu veidus, to ietekmi uz uztveri un uzvedību. 3. Prot veidot un analizēt neiropsiholoģisko pētījumu rezultātu pārskatu. 4. Spēj izmantot zināšanas par galvas smadzeņu uzbūvi, attīstību un funkcionālo organizāciju, lai izskaidrotu dažādus traucējumus. 5. Prot veikt neiropsiholoģisko izpēti un diagnostikas metožu izvērtējumu. 6. Māk izmantot neiropsiholoģijas zināšanas praktisko gadījumu risināšanā un klīnisko pētījumu interpretācijā.	Neirozinātņu pētījumu prezentācija: vērtē prasmi analizēt un interpretēt zinātniskos pētījumus neiropsiholoģijā Klīnisko gadījumu apskats: vērtē prasmi analizēt konkrētus klīniskos gadījumus, sasaistot tos ar teorētiskajām zināšanām par smadzeņu funkcijām un traucējumiem. Eksāmens: pārbauda spēju teorētiski un praktiski pielietot iegūtās zināšanas neiropsiholoģisko izpēti un diagnostikas metodēs.
Kompetence: 1. Ir zināšanas par galvas smadzeņu darbības, uzvedības un psihisko procesu savstarpējo saistību. 2. Izmanto neiropsiholoģiskās izpēti un diagnostikas un rehabilitācijas procesos, pielāgojot tās individuālajam gadījumam. 3. Spēj kritiski izvērtēt neiropsiholoģiskos pētījumus un pielietot iegūtās zināšanas praktiskajā darbā vai pētniecībā.	Neirozinātņu pētījumu prezentācija: novērtē spēju kritiski analizēt zinātniskos pētījumus un argumentēti diskutēt par tiem. Klīnisko gadījumu apskats: pārbauda spēju pielietot neiropsiholoģiskās zināšanas konkrētu pacientu diagnostikā un rehabilitācijas pieejās. Eksāmens: vērtē vispārējās kompetences, spēju sintezēt un pielietot zināšanas dažādos neiropsiholoģijas aspektos.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Neirozinātņu pētījumu prezentācija	30
Klīnisko gadījumu apskats	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	